

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Dokument otwierający debatę »W kierunku zrównoważonej Europy 2030«”

(COM(2019) 22 *final*)

(2020/C 14/14)

Sprawozdawca: **Cillian LOHAN**

Współsprawozdawca: **Peter SCHMIDT**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 12.3.2019
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Decyzja Prezydium	11.12.2018 – powiększenie 22.1.2019
Sekcje odpowiedzialne	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego oraz Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego
Data przyjęcia przez sekcję	28.6.2019
Data przyjęcia na sesji plenarnej	26.9.2019
Sesja plenarna nr	546
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	168/3/5

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Zrównoważony rozwój musi być w centrum przyszłych działań Europy. EKES docenia wprowadzenie wszechstronną analizę przedstawioną w dokumencie otwierającym debatę, opisane w nim wyzwania, kierunek działań i potencjał dla Europy, niemniej jest zaniepokojony tym, że tempo przechodzenia na zrównoważony rozwój – w skali światowej i w Europie – nie odpowiada temu, co jest konieczne do osiągnięcia uzgodnionych przez nas celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Tymczasem pilnym wyzwaniom środowiskowym, społecznym i gospodarczym nie towarzyszą działania polityczne.

1.2. Zrównoważony rozwój jest wspólnym celem w skali globalnej; wymaga wspólnych wysiłków wszystkich narodów w celu osiągnięcia zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i zapewnienia dobrobytu wszystkim ludziom. Europa nie może osiągnąć tego celu sama, ale UE może (i powinna) wykorzystać swoją pozycję największego bloku handlowego i wielkiego importera zasobów pochodzenia biologicznego, aby dążyć do zrównoważonych dostaw w skali globalnej, wspierając w ten sposób zachowanie światowej różnorodności biologicznej i ekosystemów, które mają kluczowe znaczenie dla naszej wspólnej przyszłości.

1.3. Zrównoważony rozwój dotyczy przyszłości ludzkości. Gospodarka powinna – w ramach ograniczeń planety – starać się zapewnić dobrobyt i równość w społeczeństwie zarówno dla obecnych, jak i przyszłych pokoleń. Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 to projekt, który jest nastawiony w pierwszej kolejności na ludzi i nie pozostawia nikogo w tyle. Wprowadzenie Europejskiego Zielonego Ładu i ładu społecznego będzie ważnym elementem nadania europejskim gospodarkom znacznie bardziej zrównoważonego charakteru.

1.4. Minął już czas refleksji i teraz trzeba działać. EKES uważa, że aby do 2030 r. osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju, należy bezzwłocznie opracować i zrealizować ogólnounijną, nadrzędną, długoterminową strategię zrównoważonego rozwoju, której towarzyszyłby kompleksowy plan wdrożenia.

1.5. Strategia zrównoważonego rozwoju powinna obejmować zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne działania UE oraz zapewniać maksymalną spójność między nimi. Plan wdrażania powinien włączać zrównoważony rozwój do wszystkich obszarów polityki, a także określać kluczowe działania, które UE podejmie w celu realizacji celów zrównoważonego rozwoju, jasny harmonogram i plan działania, konkretne cele i wskaźniki oraz główne role i obowiązki wszystkich instytucji, agencji i podmiotów UE. Podstawą wdrażania powinny być innowacje, umowy handlowe i międzynarodowa współpraca ukierunkowana na zrównoważony rozwój oraz mobilizacja przedsiębiorstw i społeczeństwa obywatelskiego.

1.6. Ustanowienie ram zarządzania i koordynacji wraz ze strategią w zakresie wdrażania Agendy 2030 jest konieczne, aby zagwarantować, że cele zrównoważonego rozwoju znajdują się w sercu wszystkich strategii politycznych. Zwłaszcza strategiczny program UE na lata 2019–2024 powinien być opierać się na celach zrównoważonego rozwoju, a znaczącą rolę w tej dziedzinie powinien odgrywać Parlament Europejski. Struktura nowej Komisji powinna być zorganizowana wokół wdrażania celów zrównoważonego rozwoju i włączenia ich do głównego nurtu polityki, zgodnie z pismami określającymi zadania komisarzy.

1.7. EKES wzywa Komisję do wyjścia poza politykę wzrostu PKB. Wykorzystanie PKB jako miary dobrobytu nie uwzględnia istotnych elementów kosztów i korzyści społecznych i środowiskowych.

1.8. EKES uznaje, że w środowisku przedsiębiorców istnieją liderzy w dziedzinie integracji zrównoważonego rozwoju. Wiele przedsiębiorstw faktycznie wyprzedza politykę w tym zakresie. Polityka musi stworzyć stabilne otoczenie i pewność, aby zagwarantować, że najlepsze praktyki staną się powszechne. Dzięki temu przedsiębiorstwa będą mogły wypracować zrównoważone rozwiązania.

1.9. EKES wzywa do pilnego dostosowania wszystkich istniejących ram i narzędzi UE, politycznych, budżetowych/finansowych (takich jak europejski semestr, lepsze stanowienie prawa, wieloletnie ramy finansowe itp.) do realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Należy określić lub opracować na poziomie UE wiarygodne metody sprawdzania zgodności ze zrównoważonym rozwojem, aby zagwarantować, że instrumenty budżetowe/finansowe, ramy polityki oraz podejścia do oceny skutków będą wspierać realizację celów zrównoważonego rozwoju w ramach działań wewnętrznych i zewnętrznych UE. Należy również opracować nowe narzędzia, takie jak pomiar „stopnia zaawansowania w realizacji celów” i nowe wskaźniki.

1.10. EKES był pierwszą instytucją UE posiadającą organ wspierający zrównoważony rozwój – Centrum Monitorowania Rozwoju Zrównoważonego – i jest zaangażowany w promowanie i bardziej kompleksowe włączanie w główny nurt polityki celów zrównoważonego rozwoju, zarówno poprzez swoje opinie, jak i w ramach swojego wewnętrznego działania i struktury. W związku z tym zainicjuje wewnętrzną debatę na temat dostosowania zarządzania wewnętrznego do celów zrównoważonego rozwoju.

1.11. Konieczne jest zorganizowane zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego oraz jasny mandat dla udziału społeczeństwa obywatelskiego w rozwijaniu, wdrażaniu i monitorowaniu strategii. Należy dokonać przeglądu ważnej roli odgrywanej dotychczas przez platformę wielostronną, włączając w ten proces wszystkie zainteresowane strony i wykorzystując konkluzje innych odpowiednich forów wielostronnych (zwłaszcza europejskiej platformy na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym). Zgodnie z zaleceniem Parlamentu Europejskiego platformę wielostronną należy zmodernizować i włączyć w ramy formalnych i międzyinstytucjonalnych konsultacji ⁽¹⁾.

1.12. Zrównoważony rozwój ma wszelkie dane po temu, by stać się narzędziem solidarności społecznej i przeciwdziałać wzrostowi nastrojów populistycznych i antysystemowych wśród obywateli, którzy czują się pominięci w procesie podejmowania decyzji i sprawowania władzy. Nie może być to projekt elitarny, tylko musi skupiać się na ludziach, a jego celem powinno być zapewnienie dostępności i przystępności cenowej zrównoważonych wyborów konsumenckich.

2. Wstęp

2.1. Długo oczekiwany dokument otwierający debatę „W kierunku zrównoważonej Europy 2030” został opublikowany 30 stycznia w ramach debaty dotyczącej przyszłości Europy, a także zobowiązania UE do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ, w tym porozumienia paryskiego w sprawie zmian klimatu.

2.2. EKES odegrał przewodnią rolę, wzywając od kilku lat do opracowania ambitnej i nadrzędnej strategii UE na rzecz zrównoważonego rozwoju, a także przedstawił, w wielu ze swoich opinii dotyczących różnych sektorów, wnioski w zakresie niezbędnych środków politycznych i środków w zakresie zarządzania służących realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Niniejsza opinia stanowi wkład w dyskusję na temat dokumentu otwierającego debatę. Zarazem czerpie ona z wcześniejszych prac EKES-u. Ma na celu przedstawienie wizji i konkretnych propozycji dla niezbędnych reform administracyjnych, instrumentów i mechanizmów służących nadrzędnej, siłą rzeczy – długoterminowej strategii.

2.3. Coraz więcej wskaźników społecznych i ekologicznych dowodzi potrzeby podjęcia pilnych działań i szybkiego przejścia na zrównoważony rozwój ze strony UE i innych podmiotów globalnych. W niedawnym sprawozdaniu Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu ONZ ostrzega się, że ludzkość ma około 11 lat na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zapobiegnięcie wzrostowi temperatury na świecie, w przeciwnym wypadku osiągnięte zostaną niebezpieczne i potencjalnie nieodwracalne poziomy załamania klimatu ⁽²⁾. Oprócz alarmującej sytuacji klimatycznej inne wyzwania środowiskowe, takie jak utrata różnorodności biologicznej i zanieczyszczenie powietrza, budzą coraz większe obawy naszych współobywateli i wymagają podjęcia pilnych działań. W Europie zwiększają się również nierówności społeczne. Prawie jedna czwarta naszych dzieci i młodzieży jest uboga lub zagrożona ubóstwem ⁽³⁾, a miliony młodych ludzi nie może znaleźć godnej pracy umożliwiającej im wejście w dorosłe życie. Niektóre mniejszości, na przykład osoby niepełnosprawne, borykają się z dodatkowymi poziomami wykluczenia. W całej Europie prosperują ruchy nacjonalistyczne i populistyczne, a w kilku państwach członkowskich kwestionowane są podstawowe wartości i prawa. Podważa się same podstawy UE.

⁽¹⁾ EP Annual strategic report on the SDGs, March 2019.

⁽²⁾ <https://www.ipcc.ch/>.

⁽³⁾ Eurostat.

3. Uwagi ogólne

3.1. Minął już czas refleksji i nadszedł czas na działania. Publikacja dokumentu otwierającego debatę na temat zrównoważonego rozwoju powinna była zbiec się w czasie z ogłoszeniem celów zrównoważonego rozwoju w 2015 r. EKES opowiada się za podjęciem pilnych działań w zakresie opracowania i realizacji ogólnounijnej i nadrzędnej strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju wraz z planem wdrożenia, jak zalecał już w swoich wcześniejszych opiniach⁽⁴⁾ oraz zgodnie z konkluzjami Rady UE z lat 2017, 2018 i z kwietnia 2019 r.⁽⁵⁾

3.2. W dokumencie otwierającym debatę przedstawiono różne scenariusze osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Jednak w rzeczywistości takiego wyboru pomiędzy scenariuszami nie ma. Tylko w scenariuszu 1 przewidziano nadrzędną strategię, ale i ta opcja, żeby osiągnąć efekt, wymagałaby zastosowania elementów z innych dwóch scenariuszy. Bardzo ważna jest nadrzędna strategia, zaś skoordynowane podejście polityczne to warunek wstępny osiągnięcia w przyszłości zrównoważonego rozwoju. W niniejszej opinii rozwinięto niektóre koncepcje przedstawione orientacyjnie w scenariuszu 1.

3.3. Choć w niniejszej opinii pilnie wzywa się do zwiększenia poziomu ambicji i szybkiego wdrożenia, to docenia się również dotychczasowe postępy. EKES z zadowoleniem przyjmuje analizę przedstawioną w dokumencie otwierającym debatę i uznanie podstaw politycznych na rzecz zrównoważonej przyszłości oraz uznanie czynników horyzontalnych sprzyjających przestawieniu się na zrównoważony rozwój. Oczekiwania zaniepokojonych obywateli i ekspertów w zakresie pilnych działań nie idą jednak w parze z działaniami politycznymi.

3.4. UE przyjęła przywódczą rolę w zakresie inicjatyw politycznych na rzecz zrównoważonego rozwoju. Jednak z wielu złożonych powodów inicjatywy te nie stały się podstawą dla wdrażania. UE ma jeden z najwyższych na świecie śladów ekologicznych i poziomów emisji CO₂ na mieszkańca. Nawet w obrębie własnych granic UE nie jest na dobrej drodze do osiągnięcia zrównoważenia środowiskowego.

3.5. Nie wystarczy zbudować niskoemisyjną, zasobooszczędną i bardziej społeczną Europę – zrównoważona Europa będzie musiała wziąć pod uwagę skutki środowiskowe i społeczne mające miejsce poza jej granicami i będące wynikiem importu. Jeżeli UE chce być światowym liderem, jak opisuje się ją w dokumencie otwierającym debatę, musi zrozumieć swoją odpowiedzialność i wpływ na szczeblu globalnym i poważnie do nich podejść. Dlatego Komitet traktuje toczące się negocjacje UE z krajami Mercosuru jako swego rodzaju papierkę lakmusową dla nowej polityki handlowej, jeśli chodzi o kwestie zrównoważonego rozwoju. Popiera więc stanowczy postulat niektórych grup, by takich umów nie zawierać np. bez konsekwentnego współdziałania wszystkich stron na rzecz wdrażania porozumienia w sprawie klimatu, ochrony lasów tropikalnych lub interesów ludów tubylczych. Ewentualnie należy przynajmniej ująć klauzulę o rozwiązaniu umowy w przypadku naruszenia tych uznanych i podstawowych działań w zakresie zrównoważonego rozwoju.

3.6. Jako kontynent odgrywający wiodącą rolę w wydobyciu i wykorzystywaniu zasobów naturalnych oraz mający wysoki wskaźnik konsumpcji Europa może wyciągnąć cenne wnioski z działań podjętych w celu poprawy efektywnego gospodarowania zasobami i zmniejszenia wpływu na środowisko oraz z innych wysiłków na rzecz osiągnięcia zmian, w tym w zakresie ochrony społecznej.

3.7. UE musi opracować i wdrożyć model zrównoważonego rozwoju, który pokaże innym regionom świata, jak nieustanne dążenie do prawdziwej zrównoważoności sprzyja spójności społecznej, przyspiesza rozwój gospodarczy, zapewnia dobry stan środowiskowy, ułatwia sprawowanie rządów sprzyjające włączeniu społecznemu oraz nie pozostawia nikogo w tyle.

4. Promowanie systemowego podejścia do zrównoważonego rozwoju

4.1. W dokumencie otwierającym debatę stwierdzono, że aby sprostać obecnym bezprecedensowym wyzwaniom, potrzebna jest zmiana paradygmatu i podejście systemowe. Porozumiano się już co do definicji zrównoważonego rozwoju. Trzeba jednak zagwarantować jego pełne i spójne wdrażanie za pomocą polityki i przepisów oraz egzekwowania jego zasad.

4.2. Definicja stosowana przez ONZ i UE została opracowana przez komisję Brundtlanda: „rozwój, który zaspokaja dzisiejsze potrzeby, nie zagrażając spełnieniu potrzeb przyszłych pokoleń”⁽⁶⁾.

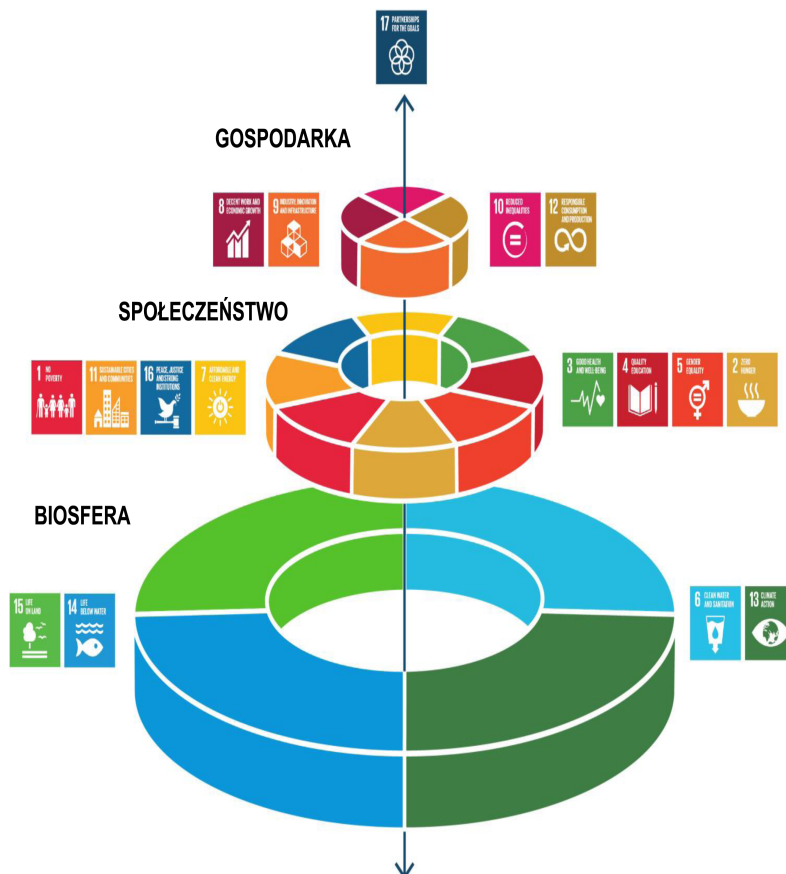
⁽⁴⁾ Opinia EKES-u w sprawie odpowiednich wskaźników do oceny celów zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 14), opinia EKES-u w sprawie kolejnych kroków w kierunku zrównoważonej przyszłości Europy (Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 91), opinia EKES-u „Transformacja w kierunku bardziej zrównoważonej przyszłości Europy – strategia na 2050 r.” (Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 44).

⁽⁵⁾ „Z myślą o sprawieniu, by do roku 2030 Unia stała się jeszcze bardziej zrównoważona” – konkluzje Rady.

⁽⁶⁾ <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>

4.3. Od szczytu Ziemi w Rio w 1992 r. odnoszono się do zrównoważonego rozwoju jako do koncepcji o trzech filarach – środowiskowym, społecznym i gospodarczym. Należy przy tym szanować i uwzględniać każdy z tych filarów w procesie decyzyjnym. Zrównoważony rozwój jest zapisany w art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej jako jeden z długofalowych celów UE.

4.4. Poniższy wykres, nazwany potocznie tortem weselnym, ilustruje fakt, że troska o rozwój zrównoważony to troska o ludzi, a gospodarka powinna zmierzać ku zapewnieniu dobrobytu, równości oraz środowiska gwarantującego jakość życia. Na wykresie te poziomy połączone z uzgodnionymi na szczęblu międzynarodowymi celami zrównoważonego rozwoju (⁽⁷⁾).

4.5. Kluczową zasadą zrównoważonego rozwoju jest włączenie kwestii środowiskowych, społecznych i gospodarczych do wszystkich aspektów procesu podejmowania decyzji. W tym kontekście stosuje się dwie zasady określone w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – zasadę ostrożności (⁽⁸⁾) i zasadę „zanieczyszczający płaci” (⁽⁹⁾). Mają one zagwarantować, że osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji nie ponoszą kosztów szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu. Nieodłącznym elementem zrównoważonego rozwoju jest pojęcie sprawiedliwości międzypokoleniowej.

4.6. Należy również uwzględnić czwarty aspekt zrównoważonego rozwoju, a mianowicie zarządzanie przenikające wszystkie trzy warstwy: gospodarczą, społeczną i środowiskową. UE powinna w ramach Agendy 2030 wzmocnić istotną zmianę paradygmatu w kierunku bardziej partycypacyjnego modelu zarządzania na rzecz zrównoważonego rozwoju z udziałem wielu zainteresowanych stron (zob. punkt 9), a także zachęcać do podejścia opartego na całości społeczeństwa, aby dokonać ważnych zmian z myślą o bardziej zrównoważonej przyszłości naszej planety.

4.7. W dokumencie otwierającym debatę określono stosowanie prawa jako preferowany sposób zapewnienia i ułatwienia wdrażania. Komisja stwierdza, że poszanowanie prawa jest warunkiem wstępnym uzyskania finansowania UE, w związku z czym może być wykorzystane jako motor realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Będzie to wymagać prawnej równoważności trzech elementów zrównoważonego rozwoju: środowiskowego, społecznego i gospodarczego. EKES ponawia postulat uznania praw przyrody, by zapewnić ich równoważność wobec praw indywidualnych i praw przedsiębiorstw (⁽¹⁰⁾).

(⁽⁷⁾) Stockholm Resilience Centre, 2016 r. Ilustracja: Azote dla Stockholm Resilience Centre.

(⁽⁸⁾) Art. 191 TFUE.

(⁽⁹⁾) Art. 191 ust. 2 TFUE.

(⁽¹⁰⁾) Opinia EKES-u w sprawie sprawiedliwości klimatycznej (Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 22).

5. Wyjść poza politykę wzrostu PKB

5.1. Europa potrzebuje zmiany paradygmatu⁽¹¹⁾ i nowego modelu wzrostu gospodarczego, który jakościowo różniłby się od dotychczasowego, bardziej sprzyjałby włączeniu społecznemu i byłby zrównoważony pod względem ekologicznym, a także zachęcałby do połączenia transformacji cyfrowej i ekologicznej w naszych krajach i społeczeństwach oraz towarzyszył temu procesowi.

5.2. Podobnie jak w swoich wcześniejszych opiniach, EKES wzywa do wyjścia poza PKB i korzystania również z innych wskaźników do określania dobrobytu na poziomie krajowym⁽¹²⁾ ⁽¹³⁾. PKB jest wskaźnikiem rozwoju gospodarczego pod względem finansowym, ale pomija istotne elementy dobrobytu osobistego i społecznego oraz nie uwzględnia w odpowiedni sposób kosztów kapitału naturalnego (klimat, wyczerpywanie się zasobów naturalnych, negatywny wpływ na usługi ekosystemowe takie jak czyste powietrze, słodka woda, żyzne gleby oraz przyjazne miasta i krajobrazy). Nie bierze pod uwagę jakości i uczciwości stosunków pracy oraz nieodpłatnej pracy osób, a zatem ignoruje większą część wartości dodanej opieki nad dziećmi lub osobami starszymi oraz wolontariatu w działalności kulturalnej i sportowej. Zrównoważony rozwój oznacza wzrost gospodarczy⁽¹⁴⁾, który uwzględnia wszystkie aspekty obecnego i przyszłego dobrostanu człowieka; obejmuje on społeczne i środowiskowe koszty i korzyści działań oraz respektuje ograniczenia planety. Przyczynia się do zwiększenia wspólnego dobrobytu ludzkości. Nie wystarczy, że nałożymy wartość ekonomiczną na aspekty społeczne i środowiskowe. Musimy zadbać o to, by podmioty gospodarcze brały te elementy pod uwagę przy podejmowaniu decyzji. Wymaga to interwencji w celu ochrony interesu publicznego i internalizacji efektów zewnętrznych.

5.3. Konkurencyjność jest warunkiem wstępnym stałej poprawy efektywnego gospodarowania zasobami. Konkurencja na wolnym rynku sama w sobie nie przynosi jednak optymalnych rezultatów dla społeczeństwa. Społeczeństwo musi określić reguły i warunki dla producentów towarów i usług oraz zorganizować działania wyrównawcze w celu zabezpieczenia dóbr i interesów publicznych takich jak sprawiedliwość i zrównoważony rozwój. Siłę rynkową podmiotów trzeba ograniczyć, aby zapobiec nadużyciom ze szkodą dla pracy, konsumentów, innych przedsiębiorstw i ogółu społeczeństwa. W związku z tym globalny indeks konkurencyjności musi uwzględniać wymiar środowiskowy i społeczny⁽¹⁵⁾.

5.4. EKES docenia wprawdzie wszechstronną analizę przedstawioną w dokumencie otwierającym debatę, opisane w nim wyzwania, kierunek działań i potencjał dla Europy, niemniej jest zaniepokojony tym, że tempo przechodzenia na zrównoważony rozwój – w skali światowej i w Europie – nie odpowiada temu, co jest konieczne do osiągnięcia uzgodnionych przez nas celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Ponad 200 pracowników akademickich opublikowało ostatnio list, w którym wzywają oni Europę do wyjścia poza strategię polityczne oparte na wzroście⁽¹⁶⁾.

5.5. EKES popiera stanowisko zawarte w dokumencie otwierającym debatę, że przejście na zrównoważony rozwój należy postrześć jako szansę na zwiększenie zatrudnienia i dobrobytu. Europejskie przedsiębiorstwa mają szansę stać się pionierami i być w awangardzie innowacyjności opartej na współpracy, a także wykorzystać rewolucję cyfrową do stworzenia zrównoważonych rozwiązań biznesowych i nowych norm. Cele zrównoważonego rozwoju mają potencjał określenia rosnących rynków dla przedsiębiorstw tworzących innowacyjne rozwiązania i wprowadzających transformacyjne zmiany.

5.6. EKES uznaje, że w środowisku przedsiębiorców istnieją liderzy w dziedzinie integracji zrównoważonego rozwoju. Działalność gospodarcza jest czynnikiem umożliwiającym rozwój społeczny i środowiskowy⁽¹⁷⁾. Wiele przedsiębiorstw faktycznie wyprzedza politykę w tym zakresie.

5.7. Nadrzędna strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju i odpowiednie ramy regulacyjne stworzą sprzyjające środowisko, które pobudzi więcej inwestycji i zmaksymalizuje możliwości dla przedsiębiorstw, umożliwiając im wypracowanie zrównoważonych rozwiązań.

6. Finansowanie zmiany

6.1. Dokument otwierający debatę obejmuje kwestie finansowania, ustalania cen, opodatkowania i konkurencji wśród horyzontalnych czynników umożliwiających transformację.

6.2. EKES zauważa, że pomimo szerokiego i wyraźnego poparcia dla zrównoważonego rozwoju obecne środowisko polityczne nie zapewnia skutecznego mechanizmu uwzględniania kosztów społecznych i środowiskowych w decyzjach inwestycyjnych. Ocena działań i inwestycji opiera się głównie na zwrocie finansowym/gospodarczym. Nie skutkuje to faktycznym stosowaniem zasad w sposób prowadzący do transformacji.

⁽¹¹⁾ EOSP, lipiec 2016 r.

⁽¹²⁾ Opinia EKES-u „Kolejne kroki w kierunku zrównoważonej przyszłości Europy. Europejskie działania na rzecz zrównoważonego rozwoju” (Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 91).

⁽¹³⁾ Opinia EKES-u „Więcej niż PKB – miary rozwoju zrównoważonego” (Dz.U. C 100 z 30.4.2009, s. 53).

⁽¹⁴⁾ Opinia EKES-u „Sybin i dalej” (Dz.U. C 228 z 5.7.2019, s. 37).

⁽¹⁵⁾ Opinia EKES-u „Sybin i dalej” (Dz.U. C 228 z 5.7.2019, s. 37).

⁽¹⁶⁾ <https://degrowth.org/2018/09/06/post-growth-open-letter/>

⁽¹⁷⁾ Opinia EKES-u „Sybin i dalej” (Dz.U. C 228 z 5.7.2019, s. 37).

6.3. Niektóre sposoby finansowania muszą się opierać na środowiskowym i społecznym zwrocie z inwestycji. Należy wykorzystać finansowanie do pobudzenia zmian przynoszących zwrot z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju, gdyż obecna miara skuteczności czy też wartości działań opiera się wyłącznie na korzyściach finansowych/gospodarczych. Ten ograniczony sposób myślenia nigdy nie pozwoli na sfinansowanie przejścia na zrównoważony rozwój. Zdaniem EKES-u skierowanie przepływu kapitału w stronę bardziej zrównoważonej gospodarki musi w nieunikniony sposób iść w parze z włączeniem społecznym pod względem finansowym oraz spójnością społeczną w Europie, w której nikt nie pozostaje w tyle ⁽¹⁸⁾.

6.4. Finansowanie badań i innowacji jest kluczowym aspektem zrównoważonego rozwoju, lecz konieczne jest również innowacyjne zaprojektowanie samych instrumentów finansowania i instrumentów finansowych ⁽¹⁹⁾, które uwzględniałyby na przykład przeznaczenie budżetu na systematyczną integrację osób z niepełnosprawnościami. Finansowanie musi wykraczać poza projekty niskiemisyjne i być bardziej skuteczne pod względem wykorzystania zasobów, aby objąć cenne działania i inicjatywy, które przynoszą korzyści środowiskowe lub społeczne.

6.5. Inwestycje społeczne są szczególnie przydatne z punktu widzenia przeciwdziałania wysokiemu ryzyku ubóstwa w UE i zwiększenia potencjału zatrudnienia w Europie ⁽²⁰⁾. EKES uważa, że stałe inwestowanie w inicjatywy dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym jest narzędziem służącym osiągnięciu większej zrównoważoności.

6.6. Wprowadzenie Europejskiego Zielonego Ładu i ładu społecznego będzie ważnym elementem nadania europejskim gospodarkom znacznie bardziej zrównoważonego charakteru. Powinien to być istotny europejski program inwestycji publicznych, który miałby na celu wsparcie przynoszących wyraźne i powszechne korzyści publiczne dużych projektów kapitałowych takich jak: modernizacja budynków publicznych, przeprojektowanie transportu publicznego oraz budowa systemów czystej energii. Dzięki temu w całej Europie powinny powstać tak potrzebne miejsca pracy, zwłaszcza w regionach o znacznej koncentracji bezrobocia (szczególnie wśród młodzieży i osób z niepełnosprawnościami), i zachęciłyby to do szybkiego rozwoju i innowacji w europejskich systemach kształcenia i szkolenia.

6.7. Wieloletnie ramy finansowe (WRF) mają kluczowe znaczenie dla uwzględnienia celów zrównoważonego rozwoju i ostateczna decyzja w sprawie WRF na lata 2021–2027 pokaże, czy UE będzie w stanie zrealizować swoje zobowiązania w ramach Agendy 2030. We wniosku Komisji nie wykorzystano okazji, by uczynić z Agendy 2030 priorytet programu europejskiego. Poza zwiększeniem wartości docelowych w zakresie uwzględnienia kwestii klimatu, które zostało zaproponowane w ograniczonym stopniu, w nowych WRF należy przeznaczyć odpowiednie środki finansowe na zrównoważony rozwój, a także zapewnić, aby żadna decyzja w sprawie finansowania nie osłabiła procesu realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Należy udostępnić środki finansowe podmiotom realizującym cele zrównoważonego rozwoju, w tym państwom członkowskim, samorządom lokalnym, przedsiębiorstwom, związkom zawodowym i organizacjom pozarządowym, na potrzeby realizacji innowacyjnych, skalowalnych projektów integracyjnych ⁽²¹⁾. Następne ostateczne WRF powinny umożliwić przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu do 2050 r. UE musi wykazać poziom ambicji, który odpowiadał będzie wyzwaniu przeciwdziałania zmianie klimatu: średnio 40 % jej ogólnego budżetu należy przeznaczyć na ten cel ⁽²²⁾. EKES podkreśla również problem z dostępem małych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego do finansowania, by zapewnić wsparcie i możliwość realizacji inicjatyw o potencjale transformacyjnym ⁽²³⁾.

6.8. EKES ponownie wzywa do wycofania dopłat do paliw kopalnych i nawołuje do przyjęcia zrównoważonego podejścia w zakresie systemów żywnościowych w ramach naszych sektorów produkcji i przetwarzania żywności, jako praktycznego środka włączania zrównoważoności do głównego nurtu polityki ⁽²⁴⁾. Wielokrotnie podkreślał, że UE wciąż nie wywiązała się z licznych obywatnic dotyczących internalizacji kosztów zewnętrznych, konsekwentnego stosowania zasady „zanieczyszczający płaci” i likwidacji szkodliwych dla środowiska dotacji. Po raz kolejny niestrudzenie wzywa instytucje UE do przedstawienia kompleksowej koncepcji systemu podatków ekologicznych ⁽²⁵⁾.

6.9. Zrównoważony rozwój to również postęp i dobrobyt. Kluczową rolę w tym zakresie odegrają badania naukowe i innowacje. Zatem na szczeblu UE i państw członkowskich należy znacznie zwiększyć publiczne finansowanie dla badań i innowacji, koncentrując się na osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju. W ten sposób można też zwiększyć finansowanie ze strony sektora prywatnego.

6.10. Inwestycje prywatne mają do odegrania kluczową rolę w przechodzeniu na zrównoważoną gospodarkę. Partnerstwo publiczno-prywatne może przyczynić się do optymalizacji zwrotów z inwestycji zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju, zarówno w kontekście europejskim, jak i międzynarodowym.

7. Zrównoważony rozwój jako narzędzie solidarności społecznej

7.1. Zrównoważony rozwój mógłby przeciwdziałać wzrostowi nastrojów populistycznych i antysystemowych wśród obywateli, którzy są najmniej uprzywilejowani i oderwani od procesu podejmowania decyzji i sprawowania władzy. Nie może być to projekt elitarny, lecz musi skupiać się na ludziach, a jego celem powinno być zapewnienie dostępności i przystępności cenowej zrównoważonych wyborów konsumenckich. Próby rozwiązania problemów poprzez obarczenie kosztami osób już doświadczających trudności i czujących się pozbawionymi głosu i wykluczonymi prowadzą do stanowczego odrzucenia rozwiązań politycznych (np. polityki klimatycznej i wielu kierunków polityki ochrony środowiska) i sprzyjają postawom ekstremistycznym, zaściankowym i antymigranckim. Godna praca jest niezbędnym warunkiem przedstawienia się na zrównoważony rozwój.

⁽¹⁸⁾ Opinia EKES-u „Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego” (Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 73).

⁽¹⁹⁾ Opinia EKES-u w sprawie ułatwiania dostępu do finansowania działań związanych ze zmianą klimatu dla podmiotów niepaństwowych (Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 14).

⁽²⁰⁾ Opinia EKES-u w sprawie wpływu inwestycji społecznych na zatrudnienie i budżety publiczne (Dz.U. C 226 z 16.7.2014, s. 21).

⁽²¹⁾ Opinia EKES-u „Odpowiednie wskaźniki do oceny celów zrównoważonego rozwoju – wkład społeczeństwa obywatelskiego” (Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 14).

⁽²²⁾ Opinia EKES-u w sprawie europejskiego paktu finansowo-klimatycznego (Dz.U. C 62 z 15.2.2019, s. 8).

⁽²³⁾ Opinia EKES-u w sprawie ułatwiania dostępu do finansowania działań związanych ze zmianą klimatu dla podmiotów niepaństwowych, (Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 14).

⁽²⁴⁾ Opinia EKES-u w sprawie kompleksowej polityki żywnościowej w UE, (Dz.U. C 129, 11.4.2018, s. 18).

⁽²⁵⁾ Opinia EKES-u w sprawie instrumentów rynkowych na rzecz niskiemisyjnej, efektywnie wykorzystującej zasoby gospodarki w UE (opinia z inicjatywą własną) (Dz. C. 226 z 16.7.2014, s. 1).

7.2. Przejście to wymaga zarówno inwestycji w skuteczne, sprzyjające włączeniu społecznemu i zintegrowane systemy zabezpieczenia społecznego, w tym wysokiej jakości i dostępne usługi takie jak opieka zdrowotna i opieka długoterminowa, jak i prowadzenia dialogu społecznego. Badania pokazują, że inwestycje w kształcenie i opiekę zdrowotną mają długotrwałe pozytywne skutki dla mobilności społecznej, jednak w ciągu ostatnich dziesięciu lat państwa członkowskie raczej zmniejszyły inwestycje w obie te dziedziny. Tymczasem należałoby odwrócić tę tendencję. Koszty przestawienia się na niskoemisyjną gospodarkę zrównoważoną muszą pokryć proporcjonalnie te podmioty, które najbardziej mogą sobie na to pozwolić (np. zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”), a ich pokrycie powinno być dofinansowane z środków publicznych. Rozwiązania kwestii obecnego niezrównoważonego modelu, które zaostrzają problem, nie są realne i muszą zostać odrzucone jako warianty strategiczne. W rzeczywistości są one już odrzucane na europejskich ulicach np. za pośrednictwem dzieci biorących udział w strajku klimatycznym.

7.3. Dokument otwierający debatę nie pomija statystyk, które ukazują ogromny problem nierówności w UE. Ponad 22 % obywateli UE jest zagrożonych ubóstwem. W większości państw członkowskich maleje liczba osób o średnich dochodach, a rośnie liczba osób o niskich dochodach. Około 7 % ludności boryka się z deprivacją materialną. Są to szokujące liczby, które pokazują rażącą porażkę obecnej polityki. Ponadto 43 mln osób nie mogą pozwolić sobie na przyzwoity posiłek co drugi dzień. To prawie 10 % naszego społeczeństwa.

7.4. W dokumencie otwierającym debatę stwierdzono, że problemów ochrony środowiska nie można rozwiązać za pomocą samej polityki ochrony środowiska, jeżeli w ramach polityki gospodarczej nadal promowane będą paliwa kopalne, nieefektywne wykorzystanie zasobów bądź też niezrównoważona produkcja i konsumpcja. EKES zwraca uwagę, że wszystkie polityki realizowane przez instytucje europejskie, krajowe i lokalne powinny uwzględniać czynnik zrównoważonego rozwoju społecznego na równi ze zrównoważonym rozwojem gospodarczym i środowiskowym⁽²⁶⁾.

7.5. Choć w międzyczasie w pełni uznano już konieczność powiązania gospodarki i ochrony środowiska oraz gospodarki i sfery społecznej, to jednak często nie jest ona jeszcze odpowiednio uwzględniana. Nadal trzeba też pogłębiać zrozumienie wzajemnych zależności między względami środowiskowymi i społecznymi. Na przykład Europejski filar praw socjalnych powinien służyć promowaniu dobrostanu obywateli i znacznie przyczynić się do realizacji Agendy 2030. Choć siedemnaście celów zrównoważonego rozwoju i dwadzieścia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych wiele łączy, Komisja powinna zaproponować ich lepsze powiązanie w praktyce w celu zapewnienia pomocnej synergii we wdrażaniu.

8. Nowa europejska narracja polityczna na temat zrównoważonego rozwoju

8.1. UE i jej państwa członkowskie muszą koniecznie opracować atrakcyjną narrację publiczną na temat znaczenia zrównoważonego rozwoju dla Europy i świata. Treść tej nowej narracji nie powinna być zbyt techniczna lub naszpikowana żargonem i powinna dotyczyć znaczenia tych kwestii w rzeczywistym życiu ludzi w Europie i poza nią. Narracja ta rozpoczyna się od kształcenia na wszystkich szczeblach, od szkół po organizacje.

8.2. Trzeba rozpocząć ogólnoeuropejską publiczną kampanię informacyjną z udziałem różnych podmiotów, które mogą dotrzeć do swoich okręgów wyborczych. Środki masowego przekazu, szczególnie media publiczne, i pracowników sektora kreatywnego ze świata kultury, sztuki, muzyki itd. zachęcać należy do udziału w opracowywaniu programów kulturalnych na szczeblu krajowym, które przełożą narrację polityczną dotyczącą rozwoju zrównoważonego na mającą oddźwięk kulturalny komunikację w różnych państwach członkowskich.

9. Nowe wielopoziomowe sprawowanie rządów z udziałem wielu podmiotów

9.1. Agenda 2030 promuje istotną zmianę paradygmatu w kierunku bardziej opartego na uczestnictwie modelu sprawowania rządów z udziałem wielu zainteresowanych stron na rzecz zrównoważonego rozwoju. W celu 17 agendy za główne zadanie wielu podmiotów, w tym sektora prywatnego, związków zawodowych, społeczeństwa obywatelskiego, środowiska akademickiego, społeczności lokalnych itd., uznano monitorowanie, wdrażanie, przegląd i działania następcze.

9.2. Gdy udział wielu zainteresowanych stron w Agendzie 2030 zostanie w pełni wdrożony na wielu szczeblach (tzn. regionalnym, podregionalnym, krajowym i lokalnym), ten nowy model sprawowania rządów prawdopodobnie będzie miał szerokie poparcie społeczne. Możliwość szerokiego udziału społeczeństwa w monitorowaniu i wdrażaniu związane z Agendą 2030 stanowią wyraźną zachętę do podjęcia znacznych wysiłków na rzecz zmniejszenia obecnie dużego cynizmu publicznego i braku zaufania do formalnych systemów politycznych.

9.3. Założona w 2017 r. przez Komisję platforma wielostronna, której aktywnym członkiem był EKES, powinna obecnie odgrywać wiodącą rolę w opracowywaniu i wspieraniu realizacji ambitnej strategii i planu wdrażania na rzecz zrównoważonej Europy. Konieczne jest przeprowadzenie oficjalnego przeglądu funkcjonowania platformy z udziałem wszystkich zainteresowanych stron i określenie jasnego mandatu. W ramach tego procesu należy przeanalizować najlepsze praktyki innych istotnych wielostronnych forów (np. europejskiej platformy zainteresowanych stron gospodarki o obiegu zamkniętym) i uwzględnić ich wnioski w sposobie organizacji platformy wielostronnej, by jak najbardziej zwiększyć jej skuteczność i ulepszyć całościowe funkcjonowanie. Może to obejmować konieczność przeznaczenia bardziej odpowiednich środków na prace platformy, częstsze spotkania jej komitetu politycznego wysokiego szczebla, więcej możliwości szerszej debaty i zaangażowania jej członków, większy nacisk na regularne kontakty z krajowymi platformami zrównoważonego rozwoju i ułatwianie bardziej regularnych, przejrzystych i dostępnych konsultacji społecznych w sprawach związanych ze zrównoważonym rozwojem.

⁽²⁶⁾ Opinia EKES-u w sprawie koncepcji zrównoważonego rozwoju społecznego w erze cyfrowej (Dz.U. C 237 z 6.7.2018, s. 1).

9.4. Kilka państw członkowskich opracowało lub opracowuje własnie krajowe strategie realizacji celów zrównoważonego rozwoju⁽²⁷⁾. Ogólnoeuropejska strategia ułatwiałaby stopniowo coraz większą konwergencję strategii krajowych. W tym kontekście można by zastosować otwartą metodę koordynacji, ułatwiając wymianę dobrych praktyk i partnerskie uczenie się we wszystkich państwach członkowskich.

10. Dostosowanie istniejących narzędzi do realizacji celów zrównoważonego rozwoju

10.1. Całkowicie nowy semestr europejski

10.1.1. Obecnie europejski semestr jest głównym corocznym instrumentem koordynacji celów makroekonomicznych UE z udziałem UE i państw członkowskich. Konieczne jest jego całkowite przekształcenie i zwiększenie jego przejrzystości, tak by przyczyniał się do zapewnienia spójności politycznej oraz skoordynowanego wdrażania i monitorowania celów zrównoważonego rozwoju, o co apelowały już EKES⁽²⁸⁾ i platforma wielostronna⁽²⁹⁾. Niezbędne jest dostosowanie wszystkich etapów procesu europejskiego semestru, by zapewnić skuteczną koordynację realizacji celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu unijnym i krajowym zgodnie z przyszłą nadrzędną strategią⁽³⁰⁾.

10.1.2. Roczną analizę wzrostu gospodarczego powinna zastąpić roczna analiza zrównoważonego wzrostu gospodarczego⁽³¹⁾, zachowująca równowagę między priorytetami społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju. We wszystkich etapach zreformowanego semestru zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu krajowym powinno w większym stopniu uczestniczyć zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, by wnieść do tego procesu większą dodatkową wiedzę ekspercką w dziedzinie polityki, zapewnić bardziej niezależne monitorowanie rozwoju sytuacji politycznej, krzycząc poparcie społeczne dla tych reform oraz ogólnie umocnić demokrację uczestniczącą.

10.2. Lepsze stanowienie prawa

10.2.1. Stosowanie instrumentów Komisji Europejskiej służących lepszemu stanowieniu prawa jest kolejnym sposobem na zapewnienie dalszego włączenia zrównoważonego rozwoju w kierunki polityki europejskiej. Wszystkie oceny skutków i oceny adekwatności Komisji, a także zalecenia platformy REFIT muszą zawierać ocenę skutków środowiskowych, społecznych i gospodarczych, aby należyście uwzględnić i rozważyć zrównoważony rozwój. Oceny ex post muszą również zawierać analizę wszystkich trzech wymiarów w ramach silnego zintegrowanego podejścia. Do programu REFIT należy też wyraźniej włączyć kontrolę zrównoważonego rozwoju⁽³²⁾. Należy również zapewnić spójność polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju.

10.2.2. EKES apeluje, by Komisja włączyła zrównoważony rozwój i cele zrównoważonego rozwoju do procesu oceny.

10.2.3. Wymagane są również konsultacje z partnerami społecznymi, zgodnie z postanowieniami Traktatu dotyczącymi konkretnych konsultacji z pracownikami i kadrą kierowniczą w odniesieniu do prawodawstwa dotyczącego kwestii społecznych (art. 154 ust. 2). Konsultacje z EKES-em, Komitetem Regionów i parlamentami krajowymi tworzą kolejny element zestawu narzędzi lepszego stanowienia prawa, co pomoże spełnić wymóg inkluzywności o fundamentalnym znaczeniu dla Agendy 2030.

11. Cele i lepsze wskaźniki UE

11.1. Nadrzędna strategia powinna wyznaczać poszczególne etapy realizacji celów zrównoważonego rozwoju UE. Należy je monitorować za pomocą zestawu wskaźników, które: 1) są wystarczająco kompleksowe, aby zmierzyć stopień zaawansowania w realizacji celów oraz zapewnić odpowiedni przegląd postępów; 2) zapewniają podstawę planowania i kształtowania polityki. Obecny zestaw wskaźników zrównoważonego rozwoju UE nie spełnia tego zadania⁽³³⁾.

11.2. EKES ponawia swój apel o większe zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w określanie wskaźników oraz w ocenę postępów UE w osiągnięciu celów⁽³⁴⁾.

11.3. Zestaw wskaźników dotyczących celów zrównoważonego rozwoju UE powinien w pełni uwzględniać inne istniejące zestawy wskaźników, np. europejską tablicę wskaźników społecznych⁽³⁵⁾ na wzór tego, w jaki sposób tablica wyników została już włączona do semestru.

⁽²⁷⁾ Zob. arkusze dotyczące poszczególnych krajów na temat realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez państwa członkowskie.

⁽²⁸⁾ Opinia EKES-u w sprawie odpowiednich wskaźników do oceny celów zrównoważonego rozwoju, opinia EKES-u w sprawie transformacji w kierunku bardziej zrównoważonej przyszłości Europy (Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 44), oraz opinia EKES-u w sprawie rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2018 r. (Dz.U. C 227 z 28.6.2018, s. 95).

⁽²⁹⁾ Sprawozdanie platformy wielostronnej.

⁽³⁰⁾ Opinia EKES-u „Sybin i dalej” (Dz.U. C 228 z 5.7.2019, s. 37).

⁽³¹⁾ Opinia EKES-u w sprawie rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2019 r. (Dz.U. C 190 z 5.6.2019, s. 24).

⁽³²⁾ Sprawozdanie platformy wielostronnej.

⁽³³⁾ Eurostat na temat unijnych wskaźników celów zrównoważonego rozwoju.

⁽³⁴⁾ Opinia EKES-u „Odpowiednie wskaźniki do oceny celów zrównoważonego rozwoju – wkład społeczeństwa obywatelskiego” (Dz.U. C 440 z 6.12.2018, s. 14).

⁽³⁵⁾ Eurostat na temat tablicy wskaźników społecznych.

12. Monitoring i odpowiedzialność

12.1. Konieczne jest stworzenie systemów regularnego, pluralistycznego i przejrzystego monitorowania i odpowiedzialności w celu zmierzenia postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju UE. UE musi co roku aktywnie uczestniczyć w regionalnym forum rozwoju zrównoważonego EKG ONZ i odgrywać wiodącą rolę w przyspieszeniu postępów regionalnych w realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Powinna się również zobowiązać do regularnego przedstawiania w HLPF ONZ wspólnego kompleksowego sprawozdania UE w sprawie realizacji celów zrównoważonego rozwoju, uzupełniając wspólne sprawozdanie podsumowujące w sprawie polityki rozwojowej UE. Kompleksowe sprawozdanie musi dotyczyć wszystkich aspektów polityki zewnętrznej i krajowej UE oraz aspektów zarządzania, a także zawierać analizę obecnego stanowiska UE i sposobu osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r.

13. Realizacja celów zrównoważonego rozwoju w działaniach zewnętrznych UE

13.1. Wiele kierunków polityki wewnętrznej UE może wywołać skutki uboczne poza UE, wywierając pozytywny lub negatywny wpływ na próby realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez inne kraje. Niezbędne jest dokonanie przeglądu polityki działań zewnętrznych UE, w tym w zakresie inwestycji, handlu, rozwoju, pokoju, bezpieczeństwa i praw człowieka, by zapewnić jej zgodność z nowym globalnym programem działań na rzecz zrównoważonego rozwoju. Na przykład rozdziały obecnych umów handlowych UE dotyczące zrównoważonego rozwoju nie są wystarczająco stanowcze i są trudne do egzekwowania. Zrównoważony rozwój musi mieć kluczowe znaczenie w polityce handlowej UE, w związku z czym należy na przykład wprowadzić procedury formalnych skarg na wypadek niewywiązania się ze zobowiązań dotyczących zrównoważonego rozwoju zapisanych w umowach handlowych. Handel powinien być narzędziem zrównoważonego rozwoju i wdrażania celów zrównoważonego rozwoju w kontekście współpracy międzynarodowej. Można by to regulować za pośrednictwem umów wielostronnych. Siła handlu UE może napędzać zrównoważony rozwój w całym globalnym łańcuchu wartości, na przykład poprzez zwrócenie większej uwagi na kwestię zrównoważonych dostaw.

13.2. Europejska Służba Działań Zewnętrznych musi zapewnić większe powiązanie realizacji celów zrównoważonego rozwoju z porozumieniem klimatycznym z Paryża. W obecnych ramach nie uwzględnia się wywoływanego przez UE efektu rozlewania się czy jej śladu. Ponadto obecne ramy UE i wskaźniki celów zrównoważonego rozwoju dotyczą przede wszystkim postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju w UE i nie mierzą wkładu UE w osiąganie celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu globalnym. Konieczne jest również zapewnienie zrównoważonych inwestycji w łańcuch wartości.

Bruksela, dnia 26 września 2019 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

ZAŁĄCZNIK

Następujące poprawki, które uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, zostały odrzucone w trakcie debaty:

Nowy punkt 13.3

Dodać nowy punkt:

EKES zwraca również uwagę, że wszelkie wysiłki UE mogą okazać się bezużyteczne i nie przynieść oczekiwanych rezultatów, jeżeli jednocześnie nie uda się odpowiednio zaradzić problemowi niekontrolowanego wzrostu liczby ludności na świecie.

Wynik głosowania

Za: 47

Przeciw: 108

Wstrzymało się: 5
